

ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ

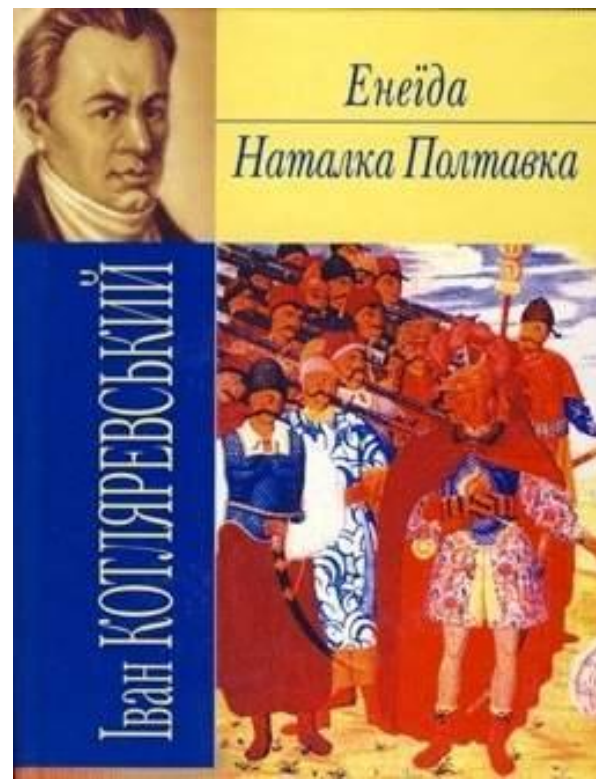
“Наталка Полтавка”

*ІВАНА
КОТЛЯРЕВСЬКОГО
ЗАЗВИЧАЙ НАЗИВАЮТЬ
ЗАЧИНATEЛЕМ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ, ТВОРЕНОЇ
ЖИВОЮ НАРОДНОЮ
МОВОЮ*

НАТАЛКА ПОЛТАВКА — ОПЕРА М.В.
ЛИСЕНКА ЗА ОДНОИМЕННОЮ П'ЄСОЮ
КОТЛЯРЕВСЬКОГО. ЇЇГО ОПЕРА
ЗАКРІПИЛАСЯ В РЕПЕРТУАРІ ОПЕРНИХ
ТЕАТРІВ І ЗАЙНЯЛА МІСЦЕ СЕРЕД
НАЙПОПУЛЯРНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ
ОПЕР.

П'ЄСА «НАТАЛКА ПОЛТАВКА» НАПИСАНА
І. КОТЛЯРЕВСЬКИМ ДЛЯ ПОТРЕБ
ПОЛТАВСЬКОГО ТЕАТРУ **1818** Р. – САМЕ
ТОДІ, КОЛИ ДРАМАТУРГ ПЕРЕБУВАВ ТАМ НА
ПОСАДІ КЕРІВНИКА.
ГЛЯДАЧ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ БУВ
НАЙРІЗНОМАНІТНІШИЙ, АЛЕ ІВАН
КОТЛЯРЕВСЬКИЙ ХОТІВ БАЧИТИ В ТЕАТРІ
НАЙБІЛЬШЕ ПРОСТОЛЮДИНА, ТОМУ
ОСНОВОЮ ДЛЯ ЙОГО П'ЄСИ СТАЛА ЖИВА
ДІЙСНІСТЬ, ТОГОЧАСНЕ НАРОДНЕ ЖИТТЯ, І
ГЕРОЇВ ВІН ОБРАВ ТАКОЖ З НАРОДУ.

ТЕМА ТВОРУ «НАТАЛКА ПОЛТАВКА»:

*ДРАМА КОХАННЯ БІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ДІВЧИНИ-СЕЛЯНКИ, ЯКА ВІДСТОЮЄ
СВОЄ ПРАВО НА ЩАСТЯ. СЮЖЕТ
П'ЄСИ МАЄ СОЦІАЛЬНУ
СПРЯМОВАНІСТЬ: ПЕРЕШКОДОЮ НА
ШЛЯХУ ДО ОДРУЖЕННЯ НАТАЛКИ Й
ПЕТРА СТАЄ МАЙНОВА НЕРІВНІСТЬ.*

“НАТАЛКА ПОЛТАВКА” ПОКЛАЛА ПОЧАТОК
НАЦІОНАЛЬНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДРАМАТУРГІЇ. І.
КОТЛЯРЕВСЬКИЙ НАПИСАВ ЇЇ І ВІДРАЗУ Ж
ВОНА БУЛА ПОСТАВЛЕНА В ПОЛТАВІ ЗА
УЧАСТЮ ВІДОМОГО АКТОРА МИХАЙЛА
ЩЕПКІНА. ІЗ ПОЛТАВИ П’ЄСА ПІШЛА У
ВЕЛИКИЙ СВІТ. ЇЇ ДИВИЛИСЯ В ПЕТЕРБУРЗІ,
МОСКВІ, КИШИНЕВІ, КИЄВІ, ЧЕРНІГОВІ,
МІНСЬКУ, ВАРШАВІ, ВІЛЬНЮСІ, МІСТАХ
СИБІРУ, СЕРЕДНЬОЇ АЗІЇ, КАВКАЗУ ТА В
ІНШИХ КУТОЧКАХ СВІТУ.

І В НАШ ЧАС П'ЄСА З НЕЗМІННИМ
УСПІХОМ ЙДЕ В БАГАТЬОХ КРАЇНАХ. ЯК
ЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИВ АВТОР ТАКЕ
ДОВГОЛІТТЯ СВОЇЙ П'ЄСІ?
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЦІ ТВЕРДЯТЬ, ЩО
“НАТАЛКА ПОЛТАВКА” НАПИСАНА НА
ОСНОВІ СПРАВЖНЬОГО ЖИТТЄВОГО
ФАКТУ. КРІМ ТОГО НАПОЄНА
ЖИВЛЮЧИМИ СОКАМИ УКРАЇНСЬКОЇ
НАРОДНОЇ ПІСНІ І НАРОДНОГО
ПОВНОКРОВНОГО ЖИТТЯ.

В П'ЄСІ “НАТАЛКА ПОЛТАВКА”
22 ПІСНІ. ЦЕ НАРОДНІ ПІСНІ Й ТІ, ЯКІЩО
ОБРОБЛЕНІ АВТОРОМ, А ТАКОЖ ВЛАСНІ
ПІСНІ І.КОТЛЯРЕВСЬКОГО. МОВА П'ЄСИ
ПРОСТА І ЗРОЗУМІЛА, ОБРАЗНА І
ДОТЕПНА, ІНОДІ ПРОЙНЯТА НАРОДНИМ
ГУМОРОМ, А ТАКОЖ
НЕПЕРЕВЕРШЕНИМ ЗРАЗКОМ
РОЗМОВНОЇ МОВИ ПРОСТОГО НАРОДУ
ТОГО ЧАСУ.

ПІСНІ, ВИКОРИСТАНІ І. П.
КОТЛЯРЕВСЬКИМ У П'ЄСІ, ЗА СВОЇМ
ЗМІСТОМ, МОТИВАМИ І
ЖАНРОВИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ
ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА ЛІРИЧНІ («ВІЮТЬ ВІТРИ,
ВІЮТЬ БУЙНІ»), ІСТОРИЧНІ («ГОМІН,
ГОМІН, ГОМІН ПО ДІБРОВІ»), БУРЛАЦЬКІ
(«ТА ЙШОВ КОЗАК З ДОНУ, ТА З ДОНУ
ДОДОМУ»), ЖАРТІВЛИВІ («ДІД РУДИЙ,
БАБА РУДА»), САТИРИЧНІ («ВСЯКОМУ
ГОРОДУ НРАВ І ПРАВА»).

ВСІ ВОНИ Є НЕ ТІЛЬКИ ОКРАСОЮ ТВОРУ, А Й ВІДІГРАЮТЬ ВАЖЛИВУ РОЛЬ В ХАРАКТЕРИСТИЦІ ГЕРОЇВ, РОЗКРИВАЮТЬ ЇХНІЙ ВНУТРІШНІЙ СВІТ. ЦІ ПІСНІ НЕ ВИПАДКОВО ВВЕДЕНІ В ТКАНИНУ П'ЕСИ. ВОНИ Є ОРГАНІЧНИМ ЕЛЕМЕНТОМ ЇЇ КОМПОЗИЦІЇ. КОЖНА З ПІСЕНЬ НЕСЕ ПЕВНЕ СЮЖЕТНЕ НАВАНТАЖЕННЯ, ДОПОМАГАЄ ГЛИБШЕ РОЗКРИТИ ОБРАЗИ ТВОРУ, ПОКАЗАТИ МРІЇ, НАСТРОЇ І ПРАГНЕННЯ ДІЙОВИХ ОСІБ.

ОПЕРА «НАТАЛКА ПОЛТАВКА»
ЗДОБУЛА ВЕЛИКУ ПОПУЛЯРНІСТЬ
ЩЕ ЗА ЖИТТЯ М.ЛИСЕНКА.
ЦЕ БУВ НАЙРЕПЕРТУАРНІЙШИЙ
ТВІР ПЕРШИХ УКРАЇНСЬКИХ
ПРОФЕСІЙНИХ МУЗИЧНО-
ДРАМАТИЧНИХ ТРУП.

